CONDIȚIILE METEOROLOGICE ŞI AGROMETEOROLOGICE DIN VARA ANULUI 2008

Dr. BOIAN ILIE, prim – vicedirector
BUGAEV TATIANA, şef al Centrului Meteorologie şi Prognoze Climatice,
Serviciul Hidrometeorologic de Stat

Vara anului 2008 în Republica Moldova a fost mai caldă decît de obicei şi izolat cu deficit de precipitații.

Temperatura medie a aerului pentru acest sezon a constituit în teritoriu 19,8-22,5ºC căldură, fiind cu 1,0-1,8ºC mai ridicată față de normă şi se semnalează în medie o dată în 5-15 ani.

Cea mai caldă şi secetoasă a fost luna august, cînd temperatura medie a aerului a fost cu 2-3ºC peste valorile normei, ceea ce se semnalează în medie, de asemenea, o dată în 5-15 ani.

Maxima absolută a temperaturii aerului pe parcursul sezonului a constituit 39ºC căldură (august, Făleşti, Dubăsari, Tiraspol). Minima absolută a temperaturii aerului în vara anului 2008 a fost de 4ºC căldură (iunie, Tiraspol).

Cantitatea precipitațiilor căzute pe parcursul verii în raioanele de nord şi izolat în cele centrale şi de sud ale republicii a constituit 170-320 mm (100-140% din normă). Local (Ocnița, Edineț) suma lor a atins 360-480 mm (165-180% din normă). În acelaş timp, în raioanele centrale şi de sud ale republicii, în fond, s-a semnalat deficit de precipitații, pe parcursul sezonului respectiv aici au căzut doar 65-160 mm (40-75% din normă).

Numărul total al zilelor fără precipitații pe parcursul sezonului a constituit în teritoriu 25-50 zile, iar cea mai mare durată neîntreruptă a lor a atins 31 zile (Basarabeasca).

Pe parcursul sezonului de vară s-au semnalat şi fenomene meteorologice periculoase şi stihiinice ca: oraje, intensificări ale vîntului cu aspect de vijelie de pînă la 23 m/s, averse puternice de ploaie (Cărpineni, Ceadîr-Lunga, Cahul) în luna iunie, precum şi ploi foarte abundente în intervalul 23-26 iulie, mai cu seamă în raioanele de nord ale republicii.

Ploile puternice şi foarte puternice, izolat cu grindină, căzute pe parcursul decadei a treia a lunii iulie în jumătatea de nord a republicii, au condus la deteriorarea mai multor terenuri agricole, ca rezultat în unele localități ale țării au fost cauzate pagube economice semnificative.

Din cauza ploilor abundente, căzute în Ucraina de Vest la sfîrşitul lunii iulie, în bazinele rîurilor Nistru şi Prut s-au format viituri pluviale extreme, care au dus la ieşirea apei în luncă, inundarea şi subinundarea terenurilor agricole şi a unor localități aferente rîurilor.

Comparativ cu vara anului 2007, acest sezon a fost cu 1-2ºC mai răcoros, pe o mare parte a teritoriului au căzut cu 20-140 mm mai multe precipitații, izolat – cu 20-90 mm, condițiile meteorologice şi agrometeorologice au fost, în fond, satisfăcătoare. Un regim termic asemănător s-a semnalat în vara anului 2003.

Pe parcursul sezonului de vară condițiile meteorologice şi agrometeorologice au fost, în fond, satisfăcătoare pentru creşterea şi dezvoltarea culturilor agricole. Astfel, a fost crescută şi recoltată o roadă record de cereale din prima grupă, aproape 2 mln. tone.

Condițiile meteorologice şi agrometeorologice din vara anului 2008 pe luni aparte sînt prezentate mai jos.

Pe parcursul lunii iunie 2008 în teritoriul republicii s-a semnalat vreme mai caldă decît de obicei şi cu precipitații.

Temperatura medie lunară a aerului în teritoriu a depăşit valorile normei cu 0,5-1,5°C şi a constituit 19-21°C căldură.

Temperatura maximă a aerului a atins valoarea de 34°C căldură (Cahul), iar temperatura minimă a scăzut pînă la 4°C căldură (Tiraspol).

Pe parcursul lunii precipitațiile în teritoriu au căzut neuniform, preponderent au avut caracter de averse. Suma pre-

cipitațiilor pe o mare parte a teritoriului republicii a constituit, în fond, 35-70 mm (50-80% din norma lunară), în unele raioane din nordul şi sudul republicii – 85-130 mm (130-180% din norma lunară). Izolat s-au înregistrat doar 15-20 mm (15-30% din norma lunară).

Ploile căzute pe parcursul lunii izolat au fost însoțite de grindină, ca rezultat în unele localități ale țării au cauzat pagube economice semnificative. Cea mai mare cantitate de precipitații – 124 mm, în timp de o oră şi 30 min, a căzut pe data de 14 iunie la Cărpineni, ceea ce în această localitate se semnalează pentru prima dată în toată perioada de observații instrumentale.

Pe parcursul lunii s-au înregistrat descărcări electrice şi intensificări ale vîntului cu aspect de vijelie de pînă la 22 m/s (Bălți).

Condițiile meteorologice şi agrometeorologice pe parcursul lunii iunie au fost, în fond, satisfăcătoare pentru creşterea şi dezvoltarea culturilor agricole.

La culturile cerealiere de toamnă, în prima jumătate a lunii, s-a semnalat faza coacerea în lapte, iar în decada a treia a lunii – începutul fazei coacerea în ceară. Izolat, în jumătatea de sud a republicii, a început coacerea deplină a boabelor, fiind cu 1-2 săptămîni mai devreme față de termenele obişnuite. *La culturile cerealiere de primăvară* către sfîrşitul lunii s-a semnalat coacerea în lapte a boabelor. Starea culturilor cerealiere a fost bună.

La situația din 28 iunie 2008, rezervele de umezeală productivă în stratul de sol cu grosimea de un metru pe terenurile cu culturi de toamnă au constituit, în fond, 65-135 mm (90-215 % din normă), izolat – 35-55 mm (45-70 % din normă).

La porumb, pe parcursul lunii, a continuat formarea frunzelor, către sfîrşitul lunii s-a înregistrat faza formării frunzelor 9-15, izolat la soiurile timpurii – formarea paniculei. Starea plantelor în fond este bună, izolat în raioanele centrale ale republicii – satisfăcătoare.

Rezervele de umezeală productivă în stratul de sol cu grosimea de 0,5 m pe terenurile cu porumb au constituit, în fond, 55-70 mm (85-125 % din normă), izolat, îndeosebi în raioanele centrale ale republicii – 20-45 mm (35-65 % din normă), în stratul de sol cu grosimea de un metru, corespunzător – 100-150 mm

(90-135 % din normă) şi 65-85 mm (60-70 % din normă).

La floarea soarelui, în a doua jumătate a lunii, în termenele apropiate de cele obişnuite, a început faza formării inflorescențelor (calatidiului). Starea culturii a fost îndeosebi bună, izolat – satisfăcătoare.

Rezervele de umezeală productivă în stratul de sol cu grosimea de 0,5 m pe terenurile cu floarea soarelui au constituit, în fond, 30-55 mm (45-85 % din normă), izolat – 60-65 mm (115-150% din normă), în stratul de sol cu grosimea de un metru în fond – 80-135 mm (90-130 % din normă), izolat în raioanele de nord şi centrale ale republicii – 40-60 mm (40-55 % din normă).

La sfecla de zahăr, pe parcursul lunii iunie, a continuat îngroşarea rădăcinii principale.

Rezervele de umezeală productivă în stratul de sol cu grosimea de un metru pe terenurile cu sfeclă de zahăr au constituit, în fond, 65-105 mm (50-90 % din normă).

La culturile pomicole de bază a continuat creşterea fructelor, iar la vişin, cireş şi soiurile timpurii de cais, piersic – coacerea şi colectarea roadei. La vița de vie avea loc creşterea boabelor. Starea plantațiilor multianuale a fost în fond bună.

Rezervele de umezeală productivă în stratul de sol cu grosimea de un metru în plantațiile multianuale au constituit, în fond, 75-135 mm (70-100 % din normă), în stratul de sol cu grosimea de un metru, corespunzător – 100-150 mm (90-135 % din normă) şi 65-85 mm (60-70 % din normă).

Pe parcursul lunii iulie 2008 în teritoriul republicii s-a semnalat vreme moderat caldă, cu precipitații.

Temperatura medie lunară a aerului a fost în jurul valorilor normei şi a constituit 19,7-22,5°C căldură.

Temperatura maximă a aerului pe teritoriul republicii a atins valoarea de 35°C căldură (Tiraspol), iar temperatura minimă a scăzut pînă la 10°C căldură (Soroca, Camenca, Bălți, Rîbnița, Bravicea).

Pe parcursul lunii precipitațiile în teritoriu au căzut neuniform. Ploile puternice şi foarte puternice, izolat cu grindină, căzute pe parcursul decadei a treia în jumătatea de nord a republicii au cauzat pagube materiale semnificative prin inundarea caselor de locuit particulare, obiectelor gospodăriilor agricole, deconectarea energiei electrice, deteriorarea terenurilor agricole.

Suma precipitațiilor căzute pe parcursul lunii în jumătatea de nord şi izolat în sudul republicii a constituit 60-180 mm (110-200% din norma lunară), în majoritatea raioanelor din jumătatea de sud a republicii – 35-55 mm sau 60-80% din norma lunară. Cea mai mare cantitate de precipitații pe parcursul lunii a căzut în unele raioane din nordul republicii (Ocnița, Briceni, Edineț) – 215-290 mm sau 2,5-3,5 norme lunare, ceea ce se semnalează în medie o dată în 25-30 ani, iar la Ocnița (290 mm) – pentru pri-

ma dată în toată perioada de observații instrumentale.

Pe parcursul lunii iulie, pe o mare parte a teritoriului republicii, condițiile meteorologice şi agrometeorologice au fost satisfăcătoare pentru creşterea şi dezvoltarea culturilor agricole, recoltarea culturilor cerealiere de toamnă şi primăvară.

La începutul lunii gospodăriile agricole au început recoltarea culturilor cerealiere, către sfîrşitul lunii majoritatea gospodăriilor agricole ale republicii au finisat recoltarea lor. În raioanele de nord ale republicii din cauza ploilor abundente recoltarea roadei s-a reținut cu circa 2 săptămîni.

La porumb, în prima jumătate a lunii iulie, a continuat formarea frunzelor, în a doua jumătate s-a semnalat înflorirea paniculei şi a ştiuletelui. Izolat, către sfîrşitul lunii, la porumb a început faza coacerea în lapte a boabelor (cu 2-3 săptămîni mai devreme față de termenele obişnuite). Starea plantelor în fond a fost satisfăcătoare.

La situația din 28 iulie 2008, pe o mare parte a teritoriului republicii, rezervele de umezeală productivă în stratul de sol cu grosimea de un metru pe terenurile cu porumb au constituit, în fond, 95-210 mm (100-185% din normă), izolat, în raioanele centrale şi în unele raioane din sudul republicii – 40-65 mm (50-70% din normă).

La floarea-soarelui, pe parcursul lunii iulie, în fond, s-a semnalat înflorirea. Starea plantelor a fost predominant bună, izolat satisfăcătoare.

Rezervele de umezeală productivă în stratul de sol cu grosimea de un metru pe terenurile cu floarea soarelui în o mare parte a teritoriului republicii au constituit, în fond, 75-195 mm (70-240% din normă), în unele raioane din sudul republicii - doar 35-55 mm (30-50 % din normă).

La sfecla de zahăr a continuat îngroşarea rădăcinii principale. Starea plantelor a fost satisfăcătoare.

Rezervele de umezeală productivă în stratul de sol cu grosimea de un metru pe terenurile cu sfeclă de zahăr au constituit 70-160 mm (70-190% din normă).

La principalele culturi pomicole continuă creşterea fructelor, la piersic, prun şi soiurile timpurii de măr – coacerea şi colectarea roadei. La vița de vie a continuat creşterea boabelor. Starea culturilor a fost în fond bună.

Rezervele de umezeală productivă în stratul de sol cu grosimea de un metru la plantațiile multianuale au constituit, în fond, 80-210 mm (75-200 % din normă), izolat, în raioanele centrale şi în unele raioane din sudul republicii – 40-55 mm (40-60 % din normă).

Pe parcursul lunii august 2008 pe teritoriul republicii a predominat vreme foarte caldă şi cu precipitații.

Temperatura medie a aerului pe parcursul lunii a fost mai ridicată față de valorile normei cu 2-3°C şi a constituit 20,5-24,5°C căldură. Asemenea regim termic pe teritoriul republicii se semnalează în medie o dată în 5-15 ani.

Temperatura maximă a aerului pe teritoriul republicii a atins valoarea de 39°C căldură (SM Dubăsari, Făleşti, Tiraspol), iar cea minimă a scăzut pînă la 7°C căldură (SM Camenca, Corneşti).

Pe parcursul lunii pe teritoriul țării precipitațiile au căzut neuniform. În raioanele de nord ale republicii suma lor a constituit 50-80 mm (80-145 % din normă), în raioanele centrale în fond – 25-45 mm (40-70 % din normă). În raioanele de sud ale republicii s-a semnalat deficit semnificativ de precipitații, au căzut doar 10-20 mm (20-35 % din norma).

În decursul lunii august, pe o mare parte a teritoriului republicii, condițiile meteorologice şi agrometeorologice au fost, în fond, satisfăcătoare pentru creşterea şi dezvoltarea culturilor agricole, precum şi destul de favorabile pentru acumularea zahărului în struguri şi sfecla de zahăr.

La porumb, în prima jumătate a lunii, a continuat faza de maturitate în lapte a boabelor, în a doua jumătate s-a semnalat maturitatea în ceară. Către sfîrşitul lunii izolat s-a semnalat începutul fazei de maturitate deplină a boabelor (cu 1-2 săptămîni mai devreme față de termenele obişnuite). Starea plantelor în fond a fost satisfăcătoare. La situația din 28 august, în jumătatea de nord a republicii, rezervele de umezeală productivă în stratul de sol cu grosimea de un metru pe terenurile cu porumb au constituit, în fond, 60-195 mm (100-200% din normă), iar în jumătatea de sud în fond – 15-45 mm (25-60% din normă).

La floarea-soarelui, la începutul lunii august, s-a finisat înflorirea, în decursul lunii s-a semnalat coacerea semințelor. Către sfîrşitul lunii, izolat în teritoriu floarea-soarelui a atins maturitatea deplină. Starea plantelor a fost predominant satisfăcătoare, izolat bună.

Rezervele de umezeală productivă în stratul de sol cu grosimea de un metru pe terenurile cu floarea-soarelui, în jumătatea de nord a republicii au constituit, în fond, 55-155 mm (70-150% din normă), iar în jumătatea de sud a republicii, în fond – 20-35 mm (35-60 % din normă), izolat doar – 5-15 mm (5-25 % din normă).

La sfecla de zahăr a continuat îngroşarea rădăcinii principale. Starea plantelor a fost satisfăcătoare.

Rezervele de umezeală productivă în stratul de sol cu grosimea de un metru pe terenurile cu sfeclă de zahăr au constituit 50-105 mm (70-160% din normă).

În livezi şi podgorii s-a semnalat coacerea soiurilor timpurii şi medii de mere, pere şi struguri. Starea culturilor multianuale a fost în fond bună.

Rezervele de umezeală productivă în stratul de sol cu grosimea de un metru în plantațiile multianuale au constituit, în fond, 65-120 mm (70-150 % din normă), izolat, în raioanele centrale şi de sud ale republicii – 20-45 mm (25-65 % din normă).

